

Матеріали та методи. У процесі дослідження використано перелік протиподагричних лікарських засобів за даними Державного реєстру лікарських засобів України, Компендіуму – лікарські препарати та наукових статей фахових видань. Основними методами дослідження стали: системний, порівняльний, маркетинговий аналіз структури ринку ЛЗ.

Отримані результати. Досліджено асортимент лікарських засобів вітчизняного фармацевтичного ринку, що застосовуються для лікування подагри. Він налічує дві підгрупи ППЛЗ, а саме: ЛЗ, що не впливають на метаболізм сечової кислоти та препарати, що впливають на метаболізм сечової кислоти. Виявлено, що найбільшу кількість препаратів нараховує остання підгрупа ЛЗ, що становить 89% від усього асортименту протиподагричних лікарських засобів представлених на вітчизняному фармацевтичному ринку. Встановлено, що український ринок ППЛЗ сформовано переважно іноземними виробниками (55 %), налічує 9 торговельних назв препаратів, 9 фірм-виробників з 6 країн світу. ЛЗ досліджуваної групи представлені на фармацевтичному ринку лише таблетованими формами.

Висновки. Проведено аналіз асортименту ППЛЗ представлених на фармацевтичному ринку України, виявлено низький рівень їх фізичної і економічної доступності для населення країни.

ОСОБЛИВОСТІ САМОЛІКУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Яхно Т.А.

Науковий керівник: доц. Волкова А.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. На сьогодні, на жаль, поширеною практикою серед населення України є використання лікарських засобів (ЛЗ) без консультації лікаря і провізора або фармацевта. За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, таке використання споживачем ЛЗ, що перебувають у вільному продажі, для профілактики і лікування порушень самопочуття і симптомів, розпізнаних їм самим, називається самолікуванням. Поряд з цим, відповідальне самолікування визначається як лікування, при якому відповідальність за його результати бере на себе хворий. Однак, обов'язком провізора є надання хворому повної об'єктивної інформації про всі переваги та недоліки ЛЗ, застосування яких спрямовано на безпечне та ефективне полегшення стану хворого. І саме за таких умов особливої уваги потребує аналіз ролі фармацевтичних працівників у профілактиці захворювань і зміцнення здоров'я населення країни.

Метою даного етапу дослідження стало проведення опитування фармацевтичних працівників щодо поширення та особливостей самолікування серед населення України.

Матеріали та методи дослідження. У процесі дослідження використано метод анкетування, а також системний, логічний, математико-статистичний методи.

Основний матеріал дослідження. Для оцінки поширення самолікування серед населення України, на даному етапі дослідження нами проведено анкетування 133 респондентів, які працюють провізорами і фармацевтами в аптеках різних міст України. Найбільша кількість опитаних була з Харківської області (майже 50%), решта регіонів представлена меншою кількістю респондентів: Київська область – 14.3%, Полтавська область – 7.6%, Донецька область – 6%, Житомирська, Одеська область і Херсонська область – по 4.5%, Львівська, Чернігівська та Сумська область – по 2.25%, Вінницька область – 1.5%, Кіровоградська область – 0.75% респондентів.

За результатами анкетування встановлено, що основними причинами відмови споживачів від звернення до лікаря за призначенням ЛЗ фармацевтичні працівники вважають брак часу (зазначили майже 79% опитаних), економію коштів (57%), недовіру до лікаря (41%) та

призначення лікарями великої кількості ЛЗ (31%). На думку фахівців, споживачі купують ЛЗ без призначення лікаря з метою зменшення симптомів захворювання (54% опитаних) та для профілактики (28.6% опитаних). Лише 16% респондентів зазначили, що без призначення лікаря споживачі купують ЛЗ для продовження лікування хронічних захворювань.

Респонденти вважають, що під час самолікування населення переважно отримує інформацію про ЛЗ з реклами (зазначили 75% опитаних), користуються порадами знайомих (72%), Інтернетом (67%), порадами провізора або фармацевта (57%).

Наступний блок питань анкети містив інформацію щодо споживчих переваг при купівлі ЛЗ під час самолікування. Так, визначено, що споживачі віддають перевагу ЛЗ закордонного виробництва (зазначили 52.6% опитаних), найчастіше купують такі ЛЗ: знеболюючі (зазначили 82.5% респондентів), для лікування захворювань горла (74.2%), противірусні (72%), заспокійливі (66.6%), протикашльові (60%), вітаміни (58%) та антигістамінні ЛЗ (51.5%).

У ході опитування також пропонувалось оцінити за 5-ти бальною шкалою важливість факторів, які впливають на рішення про купівлю ЛЗ серед кінцевих споживачів. Цікавим є той факт, що найбільш вагомими для споживачів є відомості щодо ефективності та безпечності препарату (4.4 бали), попередня рекомендація лікаря (4.2 бали) і рекомендація провізора або фармацевта (4.0 бали).

Висновок. Узагальнюючи результати даного етапу дослідження, можна зробити висновок, що, за думкою фармацевтичних працівників, сьогодні населення України віддає перевагу лікуванню ЛЗ без призначення лікаря з метою зменшення симптомів захворювання у зв'язку з браком часу на відвідування лікаря та економією коштів. При цьому, частіше під час самолікування застосовують знеболюючі, противірусні та заспокійливі ЛЗ, інформацію про які споживачі переважно отримують з реклами чи порад знайомих або з Інтернету.

Оскільки сучасна концепція відповідального самолікування передбачає поінформованість усіх учасників лікувального процесу та постійну їх взаємодію, вважаємо актуальним розширення дослідження у площині оцінки думок споживачів та лікарів щодо самолікування населенням України.

IMPLEMENTATION OF GOOD PHARMACY PRACTICE IN KAZAKHSTAN (GPP)

Adilkhan R., Arysbek A. A.

Scientific supervisor: sen. lect. Kadyrbaeva G. M.

Kazakh National Medical University named after S.D. Asfendiyarov, Almaty, Kazakhstan

riza_1296@mail.ru

Introduction. Based on results of the sociological research by the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan, the majority of people choose self-treatment, therefore, the introduction of the GPP standard is a priority, in order to ensure the proper quality of pharmaceutical services provided by pharmacies to the population of the Republic of Kazakhstan. However, despite the fact that the main provisions of this standard were approved at the end of 2006, only in the last two years the process of confirming the compliance of pharmacy activities with these standards is progressing.

Aim. Analyzing the existing information base to consider the number of retail enterprises that are transitioning to international GPP standards.

Materials and methods. From January 1, 2018, pharmacies in Kazakhstan should switch to the international GPP (Good Pharmacy Practice) standards. The term from which the subjects of pharmaceutical activity must necessarily comply with the requirements of the GPP is indicated in the regulatory legal documents: the Code of the Republic of Kazakhstan dated September 18, 2009, №193-IV "On public health and the healthcare system". The standard of good pharmacy practice is a set of rules designed to ensure the quality of medicines at the stage of their implementation to patients and the proper